

Petr Valouch

Optimální zdanění fyzických osob

neplaťte víc, než musíte

- vymezení zdanitelných příjmů
- společné zdanění manželů
- rozdělení příjmů na spolupracující osoby
- optimalizace využití odčitatelných položek
- optimální zdanění příjmů z pronájmu a ostatních příjmů
- optimální rozdělení příjmů z hlediska plateb zdravotního a sociálního pojištění

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout s portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umísťování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

Copyright © Grada Publishing, a.s.

Copyright © Grada Publishing, a.s.

Edice Účetnictví a daně

Ing. Petr Valouch

Optimální zdanění fyzických osob

– neplatte víc, než musíte

Vydala GRADA Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7, jako svou 2 829. publikaci

Realizace obálky Pavel Kunert

Sazba Monika Svobodová

Odpovědná redaktorka dr. Eva Marádová, CSc.

Počet stran 140

První vydání, Praha 2007

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

Husova ulice 1881, Havlíčkův Brod

© GRADA Publishing, a.s., 2007

ISBN 978-80-247-1805-7 (tištěná verze)

ISBN 978-80-247-6533-4 (elektronická verze ve formátu PDF) © Grada Publishing, a.s. 2011

GRADA Publishing: tel.: 220 386 401, fax: 220 386 400, www.grada.cz

Obsah

Předmluva	7
1. Příjmy fyzických osob a povinné odvody z těchto příjmů	9
1.1 Zdravotní a sociální pojištění v ČR	9
1.2 Daň z příjmů	16
1.3 Zdaňování příjmů fyzických osob a daňové priznání	21
2. Optimalizace pojistných a daňových odvodů u příjmů ze závislé činnosti	28
2.1 Daň z příjmů ze závislé činnosti a její optimalizace ze strany zaměstnance	29
2.1.1 Odvody z příjmů ze závislé činnosti u zaměstnance s podepsaným prohlášením	31
2.1.2 Odvody z příjmů ze závislé činnosti u zaměstnance bez podepsaného prohlášení	35
2.1.3 Roční zúčtování daně zaměstnance provedené zaměstnavatelem ...	38
3. Optimalizace pojistných a daňových odvodů u příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti	42
3.1 Zdravotní pojištění u OSVČ	43
3.2 Sociální pojištění u OSVČ	50
3.3 Daň z příjmů u OSVČ a jiné samostatné výdělečné činnosti	57
3.3.1 Zdaňování paušální daní podle § 7a ZDP	58
3.3.2 Zdaňování příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti při vedení daňové evidence	62
3.3.3 Zdaňování příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti při uplatnění paušálních výdajů	67
3.3.4 Rozdělení příjmů na spolupracující osoby	71
4. Optimalizace daňových odvodů z příjmů z pronájmu	79
4.1 Zdaňování příjmů z pronájmu podle § 9 ZDP	79
5. Optimalizace daňových odvodů z ostatních příjmů	87
6. Zálohy na daň z příjmů	94
7. Společné zdanění manželů	97
8. Příklad na minimalizaci celkových odvodů domácnosti	103
8.1 Zadání modelového příkladu a výpočet odvodů	103
Literatura	113
Příloha č. 1 – Daňová priznání při společném zdanění manželů	114
Příloha č. 2 – Daňová priznání při rozdělení 50 % příjmů a výdajů na manželku ...	127

Předmluva

Vážení čtenáři,

do rukou se vám dostává kniha „Optimální zdanění fyzických osob – neplaťte víc, než musíte“. Cílem publikace je poskytnout jednoduchý a srozumitelný návod, jak nezaplatit ze svých příjmů státu více, než je nezbytně nutné. Pozornost je věnována základním zákonným odvodům, které je nutno odvádět z dosažených příjmů, tzn. zdravotnímu a sociálnímu pojištění a dani z příjmů. Postupně jsou vymezovány základní pojmy, definována aktuální právní úprava týkající se zákonných odvodů a na základě typických situací je na konkrétních příkladech vysvětleno, jak minimalizovat povinné odvody domácností, a to jak v situacích, kdy je poplatník v domácnosti sám, tak i je-li členů v domácnosti více. Dalším kritériem pro minimalizaci odvodové povinnosti je původ a výše příjmů jednotlivých členů domácnosti (příjmy ze zaměstnání, podnikání, pronájmu atd.).

Publikace je doplněna přílohami, v nichž jsou pro konkrétní případy vyplněna daňová přiznání k dani z příjmů fyzických osob jednotlivých členů domácnosti.

Doufám, že tato kniha přispěje k vyřešení vašich praktických problémů v oblasti zdaňování příjmů fyzických osob a zabrání tak možným chybám postižitelným při případné finanční kontrole prováděné příslušnými finančními úřady.

autor

1. Příjmy fyzických osob a povinné odvody z těchto příjmů

Fyzické osoby dosahují při své činnosti (ze zaměstnání, podnikání, pronájmu, držby cenných papírů, příležitostných činností atd.) příjmů, které obvykle podléhají povinnosti odvodů části těchto příjmů státu. Tyto povinné odvody lze rozdělit do dvou základních skupin, a to na:

1. Pojistné (zdravotní a sociální).
2. Daň z příjmů.

Obě formy těchto odvodů představují právními předpisy předepsanou povinnost odvést státu část dosaženého příjmu, a to buď samotnou osobou, která těchto příjmů dosáhla (zejména v případě příjmů z podnikání a pronájmu) nebo prostřednictvím jiné osoby (zejména v případě příjmů ze závislé činnosti, kdy tyto odvody sráží zaměstnavatel). Jelikož tyto odvody je nutno spočítat vždy ve správné výši, je nutno znát aktuální právní úpravu, která jednotlivé druhy povinných odvodů upravuje.

1.1 Zdravotní a sociální pojištění v ČR

Zákonné pojistné se v České republice dělí na zdravotní a sociální pojištění:

- **zdravotní pojištění** (toto pojistné je placeno zdravotním pojišťovnám a je z něho hrazena lékařská péče, přičemž je musí platit bezvýhradně veškeré fyzické osoby v České republice (za některé je však hradí stát – např. studenti, důchodci atd.), za zaměstnance potom část zdravotního pojištění hradí také zaměstnavatel),
- **sociální pojištění** (toto pojistné je obecně odváděno státní správě sociálního zabezpečení a je členěno na 3 samostatné složky – nemocenské pojištění (z něhož jsou hrazeny potom případné nemocenské dávky, je-li fyzická osoba nemocná), důchodové pojištění (z něhož jsou hrazeny především starobní penze) a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (z níž je hrazena např. aktivní státní politika zaměstnanosti – rekvalifikační kurzy nezaměstnaných atd.). Na rozdíl od zdravotního pojištění je pojištění sociální hrazeno pouze v situaci, kdy určitý subjekt dosahuje vlastních zdanitelných příjmů (tzn. je-li např. určitá osoba nezaměstnaná a nemá vlastní příjmy, neplatí sociální pojištění, avšak zdravotní pojištění ano, byť většinou toto zdravotní pojištění hradí za takovou osobu stát (ovšem neplatí to vždy!)). Za zaměstnance opět část sociálního pojištění musí odvádět zaměstnavatel.

Problematiku **zdravotního pojištění** upravují v České republice především 2 zákony, a to zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění a zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů. Zdravotní pojištění obecně platí fyzické osoby (zaměstnanci, podnikatelé, ale i osoby bez zdanitelných příjmů), zaměstnavatel zaměstnávající zaměstnance nebo stát. Základní sazba zdravotního pojištění činí 13,5 %. Zaměstnancům je zdravotní pojištění strháváno obecně z jejich hrubé mzdy (ve výši 4,5 %), kromě toho část jejich zdravotního pojištění platí zaměstnavatel (9 % z jejich hrubé mzdy). Pro většinu zaměstnanců zároveň platí, že zdravotní pojištění musí být odvedeno alespoň z minimálního vyměřovacího základu, kterým se rozumí minimální mzda. Pokud tedy zaměstnanec v kalendářním měsíci nedosáhne minimální mzdy, je potom povinen prostřednictvím zaměstnavatele doplatit pojistné ve výši 13,5 %

z rozdílu minimální mzdy a skutečně dosaženého příjmu. Minimální vyměřovací základ se však netýká úplně všech zaměstnanců (nevztahuje se např. na osobu s těžkým tělesným, smyslovým nebo mentálním postižením, které se poskytuje mimořádné výhody II. nebo III. stupně podle předpisů o sociálním zabezpečení; osobu která dosáhla věku potřebného pro nárok na starobní důchod, avšak nesplňuje další podmínky pro jeho přiznání; osobu, která celodenně osobně a řádně pečuje alespoň o jedno dítě do sedmi let věku nebo nejméně o dvě děti do 15 let věku; osobu, která současně vedle zaměstnání vykonává samostatnou výdělečnou činnost a odvádí zálohy na pojistné vypočtené alespoň z minimálního vyměřovacího základu stanoveného pro osoby samostatně výdělečně činné; osobu, za kterou je plátcem pojistného stát).

Osoby samostatně výdělečně činné platí zdravotní pojištění z určité části svých dosažených příjmů (konkrétně ve výši 13,5 % z 50 % příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení). Také osoby samostatně výdělečně činné musí odvádět zdravotní pojištění alespoň z minimálního vyměřovacího základu, ale nejvýše z maximálního vyměřovacího základu. Minimálním vyměřovacím základem se od počátku roku 2007 rozumí dvanáctinásobek 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství; maximální vyměřovací základ je 486 000 Kč. Za průměrnou měsíční mzdu v národním hospodářství se pro účely tohoto zákona považuje částka, která se vypočte jako součin všeobecného vyměřovacího základu stanoveného nařízením vlády pro účely důchodového pojištění za kalendářní rok, který o dva roky předchází kalendářnímu roku, pro který se průměrná mzda zjišťuje, a přepočítacího koeficientu stanoveného nařízením vlády pro účely důchodového pojištění pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu; vypočtená částka se zaokrouhluje na celé koruny nahoru. Výši průměrné měsíční mzdy za kalendářní rok vyhláší na základě údajů Českého statistického úřadu Ministerstvo zdravotnictví ve Sbírce zákonů sdělením. Pro rok 2007 byly údaje pro výpočet minimálního vyměřovacího základu stanoveny v nařízení č. 462/2006 Sb. Podle uvedeného nařízení činí průměrná mzda 20 139 Kč. Z toho plyne, že v roce 2007 minimální měsíční vyměřovací základ činí 10 069,50 Kč a ročním minimálním základem pak je dvanáctinásobek této částky. Také v tomto případě platí, že se minimální vyměřovací základ netýká všech OSVČ (opět se nevztahuje na osobu s těžkým tělesným, smyslovým nebo mentálním postižením, které se poskytuje mimořádné výhody II. nebo III. stupně podle předpisů o sociálním zabezpečení; osobu která dosáhla věku potřebného pro nárok na starobní důchod, avšak nesplňuje další podmínky pro jeho přiznání; osobu, která celodenně osobně a řádně pečuje alespoň o jedno dítě do sedmi let věku nebo nejméně o dvě děti do 15 let věku; na osobu, za niž je plátcem zdravotního pojištění stát a dále na osobu, která současně vedle samostatné výdělečné činnosti je zaměstnancem a odvádí pojistné z tohoto zaměstnání vypočtené alespoň z minimálního vyměřovacího základu stanoveného pro zaměstnance). Třetí skupinou osob jsou osoby, za něž hradí zdravotní pojištění stát. Osoby, za které platí zdravotní pojištění stát jsou vymezeny v § 7 zákona č. 48/1997 Sb. Těmito osobami jsou např. (plný výčet viz uvedený zákon):

- nezaopatřené děti (mj. i studenti do věku 26 let);
- starobní důchodci;
- ženy na mateřské a rodičovské dovolené, a osoby pobírající peněžitou pomoc v mateřství podle předpisů o nemocenském pojištění;
- uchazeči o zaměstnání včetně uchazečů o zaměstnání, kteří přijali krátkodobé zaměstnání;
- osoby celodenně osobně a řádně pečující alespoň o jedno dítě do sedmi let věku nebo nejméně o dvě děti do 15 let věku atd.

Vyměřovacím základem u osoby, která po celý kalendářní měsíc nemá příjmy ze zaměstnání, ze samostatné výdělečné činnosti a není za ni plátcem pojistného stát, je minimální mzda, která od počátku roku 2007 činí 8 000 Kč. To znamená, že i osoba bez zdanitelných příjmů, pokud za ni není plátcem pojistného stát, musí každý měsíc hradit zdravotní pojišťovně zdravotní pojištění ve výši 13,5 % z minimální mzdy.

Zaměstnavatel je povinen nejpozději do 8 dnů od vzniku skutečnosti, která se oznamuje, provést u příslušné zdravotní pojišťovny oznámení o:

- a) nástupu zaměstnance do zaměstnání a jeho ukončení; jde-li o pojištěnce, kteří na území České republiky nemají trvalý pobyt, oznamuje též tuto skutečnost,
- b) změně zdravotní pojišťovny zaměstnancem, pokud mu tuto skutečnost sdělil; oznámení se provede odhlášením od placení pojistného u původní zdravotní pojišťovny a přihlášením k placení pojistného u zdravotní pojišťovny, kterou si zaměstnanec zvolil,
- c) skutečnostech rozhodných pro povinnost státu platit za zaměstnance pojistné, a to i v těch případech, kdy povinnost státu vznikla v době, kdy zaměstnanci poskytl pracovní volno bez náhrady příjmů, jsou-li mu tyto skutečnosti známy.

O oznamovaných skutečnostech je zaměstnavatel povinen vést evidenci a dokumentaci. Při plnění oznamovací povinnosti sděluje zaměstnavatel jméno, příjmení, trvalý pobyt a rodné číslo zaměstnance, případně jiné číslo pojištěnce.

Pojištěnec, který je osobou samostatně výdělečně činnou, je povinen oznámit příslušné zdravotní pojišťovně zahájení a ukončení samostatné výdělečné činnosti nejpozději do 8 dnů ode dne, kdy tuto činnost zahájil nebo ukončil.

Problematiku **sociálního pojištění** potom upravuje zejména zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Sociální pojištění se obecně skládá ze tří částí – z nemocenského pojištění, důchodového pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Sociální pojištění jsou povinni platit:

- a) zaměstnavatelé, jimiž se pro účely tohoto zákona rozumějí právnické nebo fyzické osoby, které zaměstnávají alespoň jednoho zaměstnance, organizační složky státu, v nichž jsou zařazeni zaměstnanci v pracovním poměru nebo činní na základě dohody o pracovní činnosti, a služební úřady, v nichž jsou státní zaměstnanci zařazeni k výkonu státní služby,
- b) zaměstnanci vymezení v § 3 odst. 1 písm. b) zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení¹.

Osoby samostatně výdělečně činné jsou povinny platit pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pokud jsou účastny důchodového pojištění podle předpisů o důchodovém pojištění². Vyměřovacím základem pro výpočet sociálního pojištění zaměstnance je obecně jeho hrubá mzda (přesnou definici lze nalézt v § 5 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb.) s výjimkami uvedenými v § 5 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb., vyměřovacím základem OSVČ je pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní

¹ Podle § 3 odst. 6 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení, platí, že zahraniční zaměstnanci jsou za dobu dobrovolné účasti na nemocenském pojištění povinni platit pojistné na nemocenské pojištění. Zahraničním zaměstnancem se pro účely tohoto zákona rozumí zaměstnanec zaměstnavatele, jehož sídlo je na území státu, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení, je-li činný v České republice ve prospěch tohoto zaměstnavatele.

² Zákon č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění.

politiku zaměstnanosti částka, kterou si určí, ne však méně než 50 % příjmu ze samostatné výdělečné činnosti, a to po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení (opět za podmínek zákona o sociálním pojištění). Zákon o sociálním pojištění opět stanovuje minimální a maximální vyměřovací základ pro OSVČ pro stanovení pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Účast OSVČ na nemocenském pojištění je dobrovolná.

V roce 2007 činí sazby pojistného na sociální pojištění:

- a) u zaměstnanců:
 - 1. 8 %, z toho 1,1 % na nemocenské pojištění, 6,5 % na důchodové pojištění a 0,4 % na státní politiku zaměstnanosti,
 - 2. 6,5 % z vyměřovacího základu, jde-li o zaměstnance uvedeného v § 3 odst. 3 písm. b) zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení (opět se jedná pouze o zaměstnance, kterými jsou společníci a jednatelé společnosti s ručením omezeným a komanditisté komanditní společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci, za kterou jsou touto společností odměňováni, a členové družstva, kteří vykonávají činnost v orgánech družstva mimo pracovněprávní vztah za odměnu, jejíž výše je předem určena, pokud výkon této činnosti není podle stanov družstva považován za výkon práce pro družstvo, kteří jsou účastní důchodového pojištění),
- b) u osob samostatně výdělečně činných 29,6 % na důchodové pojištění a na státní politiku zaměstnanosti, z toho 28 % na důchodové pojištění a 1,6 % na státní politiku zaměstnanosti, a 2,5 % z vyměřovacího základu pro pojistné na nemocenské pojištění³,
- c) u osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění 28 % z vyměřovacího základu,
- d) u zahraničního zaměstnance 2,5 % z vyměřovacího základu.

Zaměstnavatel je povinen odvádět i pojistné, které je povinen platit zaměstnanec. Pojistné odvedené za zaměstnance srazí zaměstnavatel z jeho příjmů, které mu zúčtoval. Za kalendářní měsíc, ve kterém zaměstnanec má započitatelný příjem, avšak nelze z něho srazit pojistné z důvodu, že tento příjem není v peněžní formě, srazí zaměstnavatel pojistné z příjmů v peněžní formě zúčtovaných zaměstnanci v nejbližších kalendářních měsících. Zaměstnavatel je povinen si sám vypočítat pojistné, které je povinen odvádět (tato sazba zůstává pro rok 2007 ve výši 26 %). Pojistné se odvádí na účet okresní správy sociálního zabezpečení.

Osoba, která aspoň po část kalendářního roku vykonávala samostatnou výdělečnou činnost, je povinna podat příslušné okresní správě sociálního zabezpečení nejpozději do jednoho měsíce ode dne, ve kterém měla podat daňové přiznání za tento kalendářní rok, na předepsaném tiskopise přehled o příjmech a výdajích za tento kalendářní rok.

Příklad č. 1:

Pan Novák (trvalé bydliště má ve Vyškově) ukončil ke dni 31. 1. 2007 zaměstnanecký poměr se svým zaměstnavatelem. Po celý měsíc únor byl nezaměstnaný, avšak nezaregistroval se jako nezaměstnaný na úřadu práce. Do evidence úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání vstoupil až k 1. 3. 2007. K 1. 4. 2007 byl z evidence úřadu práce vyřazen, neboť nastoupil do nového zaměstnání s hrubou mzdou 20 000 Kč měsíčně. Jakým způsobem bude pan Novák hradit zdravotní a sociální pojištění za měsíce únor až duben 2007?

³ Podrobněji viz kapitola zabývající se srážkami z příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (OSVČ).

Řešení:

Z hlediska zdravotního pojištění v únoru 2007 platí, že pan Novák je tzv. osobou bez zdanitelných příjmů (§ 5 písm. c) zákona č. 48/1997 Sb.), přičemž tato skutečnost trvala po celý měsíc. I na takovou osobu se podle uvedeného zákona vztahuje povinnost platit pojistné na zdravotní pojištění. Na základě § 10 zákona č. 592/1992 Sb. platí, že osoba bez zdanitelných příjmů platí pojistné na účet příslušné zdravotní pojišťovny za celý kalendářní měsíc. Pojistné je splatné od prvního dne kalendářního měsíce, za který se platí, do osmého dne následujícího kalendářního měsíce. Dle § 3b zákona č. 592/1992 Sb. zároveň platí, že vyměřovacím základem pro výpočet pojistného na zdravotní pojištění je u takové osoby minimální mzda. Jelikož výše minimální mzdy činí v současnosti 8 000 Kč a sazba pojistného na zdravotní pojištění činí 13,5 %, bude muset pan Novák nejpozději do 8. března 2007 zaplatit své zdravotní pojišťovně částku $0,135 \times 8\,000 = 1\,080$ Kč.

V březnu 2007 se již pan Novák zaregistroval jako nezaměstnaný na úřadu práce. Stal se tak uchazečem o zaměstnání podle § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 48/1997 Sb., za něhož je plátcem zdravotního pojištění stát. V měsíci březnu se tedy pan Novák nemusí starat o platbu pojistného na zdravotní pojištění, neboť tuto platbu za něj obstará stát.

Z hlediska sociálního pojištění v měsících únoru i březnu 2007 platí, že pan Novák není poplatníkem pojistného na sociální pojištění podle zákona č. 589/1992 Sb. Nevztahuje se na něj tedy ani v jednom měsíci povinnost hradit toto pojistné⁴.

V měsíci dubnu již dosáhl pan Novák příjmů ze zaměstnaneckého poměru v hrubé výši 20 000 Kč. Z hlediska zdravotního pojištění tedy platí, že výše jeho příjmu v dubnu 2007 převýšila minimální vyměřovací základ (minimální mzdu). Z tohoto důvodu bude zdravotní pojištění hrazeno z částky 20 000 Kč. Podle § 9 odst. 2 zákona č. 48/1997 Sb. platí, že pojistné na zdravotní pojištění za zaměstnance hradí z jedné třetiny zaměstnanec (tedy 4,5 %), ze dvou třetin zaměstnavatel (9 %). Zaměstnavatel tedy z hrubé mzdy pana Nováka strhne 4,5 %, tj. 900 Kč. Z hlediska pojistného na sociální pojištění platí podle § 7 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., že zaměstnavatel strhne panu Novákovi z hrubé mzdy pojistné na sociální pojištění ve výši 8 % z jeho hrubé mzdy, tj. 1 600 Kč. Dalších 26 % z hrubé mzdy pak navíc musí jako pojistné na sociální pojištění zaplatit přímo zaměstnavatel.

Příklad č. 2:

Jiří Hanzelka studuje druhým rokem v prezenční formě na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně (je mu 20 let). Při studiu chodí pravidelně na brigádu (pracuje jako operátor call centra významné pojišťovny). Na tuto činnost má s pojišťovnou uzavřenu dohodu o pracovní činnosti. V měsíci lednu 2007 dosáhl jeho hrubý měsíční příjem 5 055 Kč. Jiří Hanzelka zaměstnavateli nedoložil, že je studentem vysoké školy soustavně se připravujícím na budoucí povolání. Jakým způsobem zaměstnavatel strhne z jeho hrubé mzdy zdravotní a sociální pojištění? Jak by se situace změnila, pokud by Jiří Hanzelka zaměstnavateli potvrzení o studiu předložil?

Řešení:

Z hlediska zdravotního pojištění platí, že zaměstnavatel musí zajistit, že pojistné na zdravotní pojištění bude vypočteno nejméně z minimálního vyměřovacího základu, kterým je dle § 3 odst. 6 zákona č. 592/1992 Sb. minimální mzda, která v současnosti činí 8 000 Kč. Výjimky,

⁴ Není však vyloučeno, aby se pan Novák dobrovolně přihlásil k účasti na důchodovém pojištění. Pak by v uvedených měsících hradil pojistné na toto důchodové pojištění.